

UCHWAŁA
Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia 23 marca 2006 r.

w 55. rocznicę śmierci majora Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”, dowódcy 5 Wileńskiej Brygady Armii Krajowej

Pięćdziesiąt pięć lat temu, 8 lutego 1951 r., zamordowany został w komunistycznym więzieniu major Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka”, żołnierz do końca wierny Niepodległej Polsce, za swoją służbę odznaczony orderem *Virtuti Militari*.

Zygmunt Szendzielarz był żołnierzem kampanii wrześniowej. Jako dowódca szwadronu kawalerii walczył w szeregach Armii „Prusy” i Grupy Operacyjnej gen. Andersa. Od początku okupacji był uczestnikiem konspiracji niepodległościowej, członkiem Związku Walki Zbrojnej, jednym z organizatorów ruchu oporu na Wileńszczyźnie. W 1943 r. objął dowództwo pierwszego polskiego oddziału partyzanckiego na Wileńszczyźnie, który przekształcił się w 5 Wileńską Brygadę Armii Krajowej. W latach 1943–1944 5 Wileńska Brygada Armii Krajowej stoczyła kilkadziesiąt bitew. Oddział majora „Łupaszki” prowadził krwawe walki z wojskami hitlerowskimi oraz z sowiecką partyzantką terroryzującą Polaków. W czasie tych działań major Zygmunt Szendzielarz zdobył sobie zaszczytną opinię znakomitego dowódcy.

Major Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka” uniknął tragicznego losu większości żołnierzy wileńskiej AK podstępnie rozbrojonych i uwięzionych przez Sowieców po operacji „Ostra Brama”. W 1944 r. przedostał się na teren Białostoczczyzny i odtworzył tam oddziały 5 Wileńskiej Brygady AK, stając do walki z sowiecką okupacją. Mimo ogromnej dysproporcji sił szwadrony 5 Brygady rozwinęły szeroko zakrojoną działalność, tocząc walki z komunistycznymi siłami bezpieczeństwa na terenie Podlasia, Białostoczczyzny, Warmii, Mazur, Pomorza Gdańskiego i Pomorza Zachodniego. Oddziały utworzone przez majora „Łupaszkę” przeprowadziły w latach 1945–1952 około 450 akcji zbrojnych. W jednostkach podległych majorowi „Łupaszce” panowała wzorowa dyscyplina. Zwalczały one nie tylko komunistyczny aparat bezpieczeństwa, ale także chroniły ludność przed pospolitymi bandytami.

Przeciwko partyzantom majora „Łupaszki” zmobilizowano duże siły NKWD, UB, KBW i MO. Major Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka” został aresztowany w czerwcu 1948 r., a następnie skazany na osiemnastokrotną karę śmierci. W śledztwie zachował godną postawę. O łaskę nie poprosił. Wieczorem 8 lutego 1951 r. został stracony w więzieniu mokotowskim. Miejsce jego pochówku jest nieznane.

Major Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka” stał się symbolem niezłomnej walki o Niepodległą Polskę, jaką toczyli Żołnierze Wyklęci - żołnierze antykomunistycznego ruchu oporu z organizacji Wolność i Niezawisłość, Armii Krajowej na Kresach Wschodnich, Ośrodka Mobilizacyjnego Wileńskiego Okręgu AK, Narodowych Sił Zbrojnych, Narodowego Zjednoczenia Wojskowego, Ruchu Oporu Armii Krajowej, Konspiracyjnego Wojska Polskiego i z wielu innych organizacji; podkomendni podpułkownika „Kotwicza”, podporucznika „Zagończyka”, kapitana „Młota”, majora „Orlika”, majora „Zapory”, kapitana „Warszyca”, majora „Ognia”, kapitana „Bartka” i wielu innych, których żołnierski szlak kończyła śmierć w nierównej walce z komunistycznymi siłami bezpieczeństwa bądź ubecki strzał w tył głowy.

Niech polska ziemia utuli ich do spokojnego snu.
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, czcząc Ich pamięć, stwierdza, że Żołnierze Wyklęci dobrze zasłużyli się Ojczyźnie.

MARSZAŁEK SEJMU

/-/ Marek Jurek

(cyt. za: *Monitor Polski* nr 24/2006, poz. 263)